

Location and Globalization

หัวข้อใหญ่ : ที่มาของระบบโลกาภิวัตน์ฯ

ข: โครงสร้าง การเมือง สังคม และ เศรษฐกิจ

จากยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการถึงการปฏิวัติอุตสาหกรรม

นฤมล ชีร์วัฒน์

สาขาวิชาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์

ช่วงเวลาการเปลี่ยนแปลงของยุโรปที่ก่อให้เกิดโลกาภิวัตน์

ศตวรรษที่ 14
(มนุษยนิยม)

ศตวรรษที่ 18
(การปฏิวัติอุตสาหกรรม)

เหตุผล-วิทยาศาสตร์

เรื่อง “เหตุผล” นำไปสู่ความก้าวหน้าทาง
“วิทยาศาสตร์”
นำไปสู่การเกิด
หลักการทางวิทยาศาสตร์
Scientific Principles

วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี
นำไปสู่ความสามารถในการแก้ปัญหา เอาชนะอุปสรรค
ยิ่งทำให้มนุษย์เชื่อมั่นในความสามารถของตน
กระทั่งกลายเป็นพลังสำคัญ
ที่เปลี่ยนโฉมหน้าทางกายภาพของโลกถึงปัจจุบัน

ความสำคัญของมนุษยนิยม

เป็นแนวคิดด้านในของมนุษย์ เป็นพลังขับเคลื่อน
 ที่นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง การเมือง สังคม และเศรษฐกิจ
 อันได้แก่ การเกิด

- ชาติ
- การปฏิรูปศาสนา
- ศิลปะวิทยาการสมัยใหม่
- การปฏิวัติอุตสาหกรรม

ชนชั้นกลาง Bourgeois

แนวคิดมนุษยนิยมเริ่มจากชนชั้นกลาง และขยายไปยังกลุ่มอื่นในสังคม

ความเชื่อมั่นในมนุษย์, เสรีภาพ, ความก้าวหน้า

สถานภาพของชนชั้นกลาง

ชนชั้นกลาง มีพลังเศรษฐกิจ จากการค้าและอุตสาหกรรม มีความรู้ความสามารถ แต่ไม่มีสิทธิมีเสียงทางการเมือง จึงต่อต้านอภิสิทธิ์ชน คือ พระและขุนนางในระบบเก่า

บทบาทของชนชั้นกลาง : ด้านการเมืองการปกครอง

- ต่อต้านอภิสิทธิ์ชนในระบบเก่า (นักบวชและขุนนาง)
- ชนชั้นกลางสนับสนุนกษัตริย์ให้มีอำนาจรวมศูนย์เหนือขุนนาง, นักบวชในระบบศักดินา

ชนชั้นกลางสนับสนุนการรวมศูนย์อำนาจ

จาก รัฐศักดินา เกิด รัฐประชาชาติ (National State) และ ระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์

กษัตริย์ต้องการดึงอำนาจจากขุนนาง เกิดการจัดตั้งกองทัพสมัยใหม่ (ทหารประจำการ, อาวุธ, ยุทธวิธีสมัยใหม่) ปรับระบบเศรษฐกิจ การคลัง ผู้สนับสนุนกษัตริย์ทางการเงิน คือนายทุน นายธนาคาร

ชนชั้นกลางสนับสนุน เศรษฐกิจและวิทยาการสมัยใหม่

นายทุน นายธนาคาร มีที่มาจากชนชั้นกลาง การสร้างฐานะของชนชั้นกลาง มาจากการส่งเสริมการค้าและศิลปวิทยาการ สนับสนุนการค้าวัว – ทดลอง นำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ทางโลก

Rembrandt Harmenszoon van Rijn (1606 – 1669)
Dutch

ผลการค้นคว้าทดลอง :

ผลิตสินค้าให้มีคุณภาพและปริมาณทันความต้องการของตลาด

การคมนาคม :

ติดต่อค้าขาย – สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัยขึ้น

มีการสำรวจทางทะเลเพื่อหา

เส้นทางการค้าและการตลาด

เครือข่ายธุรกิจการค้า การธนาคาร :

มีฐานะมั่งคั่ง

นักธุรกิจนายทุนมีผลประโยชน์สอดคล้องกับกษัตริย์ เพราะการรวมศูนย์ และการรักษาความสงบเรียบร้อย เป็นเงื่อนไขสำคัญให้เศรษฐกิจพัฒนา และสามารถขยายผลประโยชน์ทางการค้าของตนในดินแดนโพ้นทะเล

รัฐประชาชาติที่สำคัญ

รัฐต่างๆ จากระบบศักดินาค่อยกลายสภาพเป็นรัฐประชาชาติ
เช่น ฝรั่งเศส, อังกฤษ, เนเธอร์แลนด์, สเปน, โปรตุเกส ฯลฯ

ความหมายของรัฐประชาชาติ : Nation State

รัฐที่ประชากรมีผลประโยชน์ร่วมกันทั้งด้านเผ่าพันธุ์ วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และมี *ความจงรักภักดี* ต่อประเทศชาติของตน
เหนือสถาบันอื่น เช่น ศาสนา

รูปแบบรัฐโดยทั่วไป

รัฐประชาชาติ
รัฐแบบราชวงศ์ (Dynastic State)

รัฐแบบราชวงศ์ (Dynastic State)

รัฐที่ประกอบด้วยดินแดนของชนชาติต่างๆ ที่ต่างเผ่าพันธุ์กัน
แต่รวมกันอยู่ได้ด้วยเหตุผลที่อยู่ใต้กษัตริย์ราชวงศ์เดียวกัน

การปฏิรูปศาสนา (The Reformation)

ขบวนการที่เกิดในศตวรรษที่ 16
และสิ้นสุดลงด้วยสัญญาสันติภาพเวสต์ฟาเลีย ค.ศ. 1648

การปฏิรูปนอกสถาบันศาสนาคาทอลิก = The Reformation

การปฏิรูปภายในสถาบันศาสนา = The Counter Reformation

สาเหตุของการปฏิรูปศาสนา

1. ความเสื่อมของวงการศาสนา
2. พลังปัจเจกบุคคลจากแนวคิดมนุษยนิยมที่ใช้เสรีภาพด้านความคิด
ปัญหา และเหตุผลแสวงหาคำตอบด้านศาสนา
3. อิทธิพลจากยุคฟื้นฟูที่เน้นการแสวงหาความจริงจากแหล่งกำเนิด

มีแนวคิดและขบวนการปฏิรูปศาสนานานแล้ว แต่ทำไม่สำเร็จ
เพราะอิทธิพลของสถาบันศาสนาในยุคกลางมีมาก

ความค้นพบทางการเมือง ทศนคติ สภาพแวดล้อมทางสังคม มีส่วนทำให้
การปฏิรูปศาสนาโดยบาทหลวงและอาจารย์มหาวิทยาลัยวิตเดนเบิร์ก
มาร์ติน ลูเธอร์ ประสบความสำเร็จในศตวรรษที่ 16

Martin Luther (1483 –1546)

ศ.ศ. 1517

Martin Luther นำหลักการ “The 95 Theses”
ติดไว้ที่ประตูโบสถ์ เมืองวิตเดนเบิร์ก เนื่องจากความ โจมตี
การขายใบไถ่บาปและการกระทำอื่นๆ ของสถาบันศาสนา

กระแสนวนการ

- ยกเลิกความเชื่อมงายตามคำสอนของศาสนา(ในยุคกลาง)
- ปังเจกมีเสรีภาพในการ “สนทนา” กับพระเจ้าด้วยตนเอง
- เชื่อในความคิดของมนุษย์ มนุษย์ต้องรับผิดชอบการกระทำของตน ศาสนาไม่อาจล้างบาปผิดได้
- ปฏิรูปและสนับสนุนให้สงฆ์มีความรู้ด้านวิชาการ เรียนรู้ภาษากรีก ฮีบรู และละติน

ผู้สนับสนุนลูเธอร์

ผู้สนับสนุนและเห็นด้วยกับลูเธอร์มีมากจนกลายเป็นขบวนการปฏิรูปศาสนาในเยอรมันและยุโรป ทั้งในระดับ

เจ้าผู้ครองแคว้น
ชนชั้นกลาง
ชาวนาและสามัญชน

หลักการของโปรเตสแตนต์

1. ชีวิตนรีนทร์และการหลุดพ้นเป็นรางวัลที่พระเจ้าประทานให้แก่ผู้มีศรัทธาในพระองค์
2. ผู้เชื่อในพระศาสนาคือผู้ครองความเป็นบรรพชิต
3. การให้ความหมายแก่พระคำรัสของพระเยซูใน The Last Supper
4. บ่อเกิดอำนาจของศาสนาคือพระคัมภีร์ไบเบิล
5. หลักการ Predestination

ปฏิกริยาจากรัฐและสถาบันสันตะปาปา

- สงครามศาสนา
- ค.ศ. 1530 นิกายโปรเตสแตนต์ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการ
ใช้หลักการของลูเธอร์ แต่มีการแยกออกเป็นนิกายย่อยตามผู้นำ

เหตุผลในการสนับสนุน

- ผู้ศรัทธาแท้จริงทั่วไป
- ผู้ใช้นิกายนี้ปฏิเสธอำนาจของจักรพรรดิจักรวรรดิโรมันอันศักดิ์สิทธิ์
และสันตะปาปา
- ชนชั้นกลาง : จริยธรรมของโปรเตสแตนต์ให้ความชอบธรรม
แก่ทุนนิยม**

นิกายคาทอลิก : ปฏิรูปภายในองค์กร

- การจัดตั้งคณะเยซูอิต (Jesuit) 1534
โดย **อิกเนเชียส โลโยลา**
(*Ignatius Loyola 1491-1556*)
- ความจำเป็นของสงฆ์เยซูอิต
ในการศึกษาวิทยาการใหม่ๆ
และการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม

นิกายคาทอลิก : ปฏิรูปภายในองค์กร

- การประชุมแห่งเมืองเทรนต์ (ค.ศ. 1545 – 1563)
แก้ไขข้อบกพร่องของคาทอลิก

คณะเยซูอิตเป็นกำลังสำคัญในการเผยแผ่ศาสนาคาทอลิก
ในเอเชียและแอฟริกา

ผลของนิกายโปรเตสแตนต์ต่อสังคม-เศรษฐกิจ

1. การให้ความสำคัญแก่พระคัมภีร์ : การอ่านออกเขียนได้ในชุมชน
2. หลักจริยธรรมของโปรเตสแตนต์ : เน้นการขยัน มัธยัสถ์ในอาชีพสุจริต ทำให้เกิดการสะสมทุน สอดคล้องกับเศรษฐกิจแบบใหม่
3. ขก่อย่างความสำเร็จในโลกนี้ พร้อมกับโลกหน้า

การศึกษาแผนใหม่ : รัฐและชนชั้นกลาง

การตั้งมหาวิทยาลัยในยุโรป
 ศาสนจักรลดบทบาทในการกำหนดเนื้อหาและขอบเขตวิชาการต่างๆ
 ความรู้มาจากหลักการทางวิทยาศาสตร์
 การประดิษฐ์ คณิตว่า ทางวิทยาศาสตร์ นำไปสู่เทคโนโลยี
 ชนชั้นกลางสนับสนุนวิชาชีพและวิจัยสมัยใหม่

การสำรวจดินแดนใหม่ : รัฐ และชนชั้นกลาง

- การออกสำรวจดินแดนใหม่ – การเดินเรือ
- ความรู้: การทำแผนที่ เข็มทิศ ความรู้ทางดาราศาสตร์ และการคำนวณ
 การค้นพบโลกใหม่ (โดยบังเอิญ) ของโคลัมบัส ปี1492
- พัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยี ทั้งการผลิตสินค้า และอาวุธสมัยใหม่

การเผยแพร่ความรู้และความคิดใหม่

การประดิษฐ์เครื่องพิมพ์ที่ใช้เรียงตัวอักษรโดยโยฮัน กูเตนเบิร์ก (ค.ศ. 1398 – 1468)

- ธุรกิจการพิมพ์
- การเผยแพร่ความรู้และความคิดสู่สาธารณชน

จากตะวันตกสู่ตะวันออก

การสำรวจดินแดน การจัดตั้งอาณานิคม หรือเมืองท่า
เพื่อการค้าและการเผยแผ่ศาสนา

ยุโรปในศตวรรษที่ 16 – 17 : พัฒนาเป็นเศรษฐกิจแบบทุนนิยม

ศตวรรษที่ 17

- การปฏิวัติทางการค้า
- การปฏิวัติราคา
- การปฏิวัติวิชาการ
- การปฏิวัติวิทยาศาสตร์

พัฒนาการสู่ประชาธิปไตย

ด้านการเมืองการปกครอง *ต้องการคำอธิบายใหม่*
แนวความคิดการปกครองเรื่อง **ทฤษฎีสัญญาสังคม (Social Contract)**

อำนาจ : มาจากผู้อยู่ใต้ปกครอง
ผู้ปกครองต้องดูแลชีวิต ทรัพย์สินของประชาชน
เช่น ทฤษฎีของ จอห์น ล็อก

รัฐประชาชาติที่สำคัญๆ มีพัฒนาการแนวความคิดการปกครองสองแนวทาง เช่น

- สมบูรณาญาสิทธิราชย์ : ฝรั่งเศส
- ระบอบรัฐสภา : อังกฤษ

คริสต์ศตวรรษที่ 18 : ความคิดเหตุผลนิยม

ยุโรปในศตวรรษที่ 18 :

ความคิดเหตุผลนิยม ศาสตร์ต่าง ๆ ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์

สมบูรณาญาสิทธิราชแบบ กษัตริย์ภูมิธรรม :

กษัตริย์เห็นความสำคัญของประชาชน

ต้องการพัฒนาเศรษฐกิจ การทหาร การค้า และการค้าโพ้นทะเล

การปฏิวัติอุตสาหกรรม Industrial Revolution

ความพร้อมด้านทุนและบทบาทของชนชั้นกลาง

ทำให้อังกฤษเข้าสู่การปฏิวัติอุตสาหกรรมเป็นชาติแรก

ตามมาด้วยชาติอื่นๆ ในยุโรป คือ ฝรั่งเศส เยอรมัน รัสเซีย ฯลฯ
